

כ"ו שבט תשע"ח
11 פברואר 2018

לכבוד
ועדת חוקה, חוק ומשפט
הכנסת

הנדון: דיווח משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים בדבר יישום פרק השיקום לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו - 2006

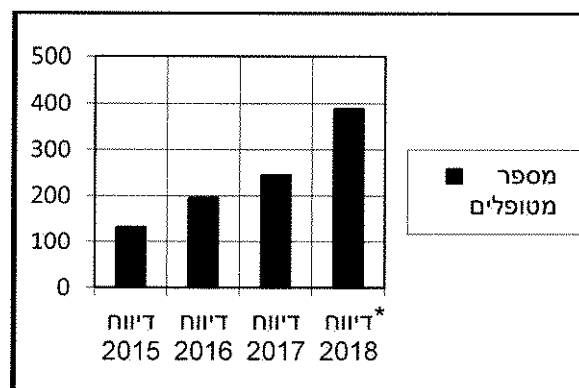
על פי סעיף 25(ו) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשע"א-2011, (תיקון מס' 3), שר הרווחה והשירותים החברתיים ידווח לוועדת החוקה, אחת לשנה, ב-1 במרס, על מספר עברייני המין שנקבעה לגביהם תכנית לשיקום מונע בקהילה במסגרת החוק, תוך התייחסות לפירוט המופיע בסעיף זה בחוק.

כפי שפירטנו בדיווחים קודמים, מיד עם פרסום התקנות לחוק ברשומות, משרדנו פרסם מכרזים שונים להקמת מרכזים למתן שיקום מונע לעברייני מין. במהלך השנה האחרונה נוספו אליהם מרכזים נוספים, והם נותנים מענה לעברייני מין במסגרת החוק וכן למטופלים נוספים, בנוסף למטופלים במסגרת החוק, כפי שיפורט.

המרכזים המורשים לשיקום מונע, הפועלים מכוח החוק, החלו את פעילותם בהדרגה, החל מחודש נובמבר 2014, ופעילותם התרחבה, באופן משמעותי, גם במהלך שנת 2017. כל זאת, בנוסף לטיפול הייעודי הניתן בתוך שירות המבחן למבוגרים וברשות לשיקום האסיר.

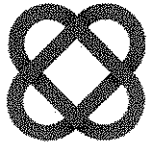
פירוט עברייני המין שנקבעה לגביהם בשנת 2017 תכנית לשיקום מונע בקהילה במסגרת החוק (בשירות המבחן למבוגרים וברשות לשיקום האסיר - רש"א) על פי הנדרש בסעיף 25 (ו) לחוק

סעיף 25 (ו)(1). מספר עברייני המין שנקבעה לגביהם תכנית לשיקום מונע בקהילה: 388. (בשנת 2016 - 245. כלומר, ישנה עלייה של 143 מטופלים מהשנה שעברה, שהם קרוב ל-60%). מספר זה אינו כולל את כל המטופלים בנוסף לחוק, המטופלים במרכזים לשיקום מונע, ולגביהם תהיה התייחסות בהמשך.

*הנתון הוא לשנת 2017. הדיווח נמסר בחודש מרס 2018.

א. הדרך שבה ניתן השיקום המונע:

184	במסגרת צו מבחן
138	במסגרת צו פיקוח
66	במסגרת שחרור על תנאי ממאסר
388	סה"כ

השוואת הנתונים לשנה שעברה:

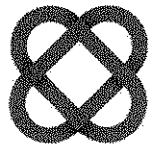
שנת 2017	שנת 2016	
184	140	במסגרת צו מבחן
138	63	במסגרת צו פיקוח
66	42	במסגרת שחרור על תנאי ממאסר
388	245	סה"כ

ניתן לראות עליה במספר המטופלים בתכניות לשיקום מונע בכל אחת מהדרכים בהן ניתן הטיפול במסגרת החוק. העליה הדרמטית ביותר היא של מטופלים במסגרת צו פיקוח בלבד.

ב. תקופת השיקום המונע: בין 3 חודשים ל-54 חודשים (כולל הארכות צו), לפי הפירוט הבא:

מספר מטופלים	מספר חודשים שהוטלו
133	12 חודשים
114	18 חודשים
63	24 חודשים
44	36 חודשים
9	30 חודשים
5	3 חודשים
4	9 חודשים
4	14-16 חודשים
4	21-23 חודשים
4	25-29 חודשים
3	6 חודשים
1	54 חודשים
388	סה"כ

ג. המרכז לשיקום מונע האחראי לביצוע התכנית:

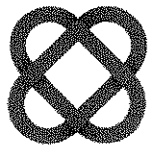
המרכז	מספר מטופלים במסגרת החוק	פירוט המטופלים במסגרת החוק ואופן ביצוע התכנית	מטופלים בנוסף לחוק*
טיפול ייעודי בשירות המבחן למבוגרים (להלן: שמ"מ)	85	טיפול קבוצתי, למעט מקרים ספורים שאינם יכולים להשתלב בקבוצה ומקבלים טיפול פרטני.	137 (ככלל, מדובר בטיפול קבוצתי, למעט בודדים בטיפול פרטני).
טיפול ייעודי בתוך הרשות לשיקום האסיר	33	בד"כ טיפול קבוצתי או קבוצתי ופרטני במקביל.	
מרכזים מורשים לטיפול ייעודי בלבד (9 מרכזים עד דצמבר 2017)	214	49 – קבוצתי ופרטני במקביל 106 – פרטני בלבד** 54 – קבוצתי בלבד 4 – טופלו במקביל במרכז מורשה (פרטנית) ובקבוצה ייעודית בשמ"מ או ברש"א 1 – זוגי וקבוצתי במקביל	83 (בתקופות ניסיון, פיקוחי מעצר ועוד). מתוכם 2 טופלו במקביל במרכז מורשה ובקבוצה בשירות המבחן.
מרכז "מעגלים" – המודל על רצף השיקום: הוסטל, מרכז יום בשלבים וקבוצה אינטנסיבית לעברייני מין באינטרנט	52	בהוסטל: 13 (מתוכם 5 החלו בהוסטל והמשיכו במרכז היום) בשלבים השונים של מרכז היום: 33 בקבוצת אינטרנט: 6	57 – במהלך תקופת דחייה לפני מתן גז"ד או בפיקוח מעצר (24 בהוסטל, 26 במרכז יום, 7 בקבוצה).
מסגרת חוץ ביתית "כיוונים" לעברייני מין מכורים לסמים/אלכוהול	4	טיפול משולב – בתחום עבריינות המין ובתחום ההתמכרויות.	5 (כנ"ל)
סה"כ	388		282 מטופלים בנוסף לחוק.
סה"כ מטופלים (במסגרת החוק ובנוסף לחוק)	670		

* ניתן לראות, כי בפועל, טופלו, בכל אחד מהמרכזים, מטופלים רבים שלא במסגרת תכנית לשיקום מונע. בד"כ מדובר במטופלים שנמצאים בתקופת דחייה שניתנה ע"י ביהמ"ש לפני מתן גזר הדין, לצורך ניסיון, או במטופלים שנמצאים בשלב המעצר, וכחלק מפיקוח המעצר הופנו כבר בשלב זה לטיפול. יש חשיבות רבה להשתלבותם בטיפול במרכזים שנפתחו מכוח החוק, מתוך התפיסה, שהאינטרס הציבורי הוא שאנשים אלה יקבלו טיפול מוקדם ככל האפשר, על מנת להפחית את מסוכנותם ולמנוע פגיעות נוספות. כמו כן, רובם משתלבים, בהמשך, בתכנית לשיקום מונע במסגרת החוק.

בנוסף, היו מספר מקרים שטופלו במסגרת הליכים חלופיים (עיכוב הליכים/ אי העמדה לדין); מספר מקרים שטופלו במסגרת תיק שנדון בביהמ"ש לנוער (הופנו מעל גיל 18); מספר מקרים שהופנו בשל עבירות שאינן נכללות בחוק, אבל המאפיינים והצרכים הטיפוליים אובחנו בתחום עבריינות המין; מספר הפניות מגורמים טיפוליים בקהילה (עו"סים במחלקה לשירותים חברתיים, מסגרות חוץ ביתיות, קהילות טיפוליות, שירותי בריאות הנפש), כאשר מסיבה זו או אחרת לא נפתח תיק.

**טיפול פרטני ניתן במקרים בהם המטופל אינו יכול להשתלב בקבוצה. בד"כ מדובר במטופלים עם צרכים מיוחדים (בתחום הקוגניטיבי, הנפשי או בשל לקות חושית). במקרים ספורים מדובר בבעיית שפה.

סעיף 25 (ו)(2). מספר עברייני המין שנקבעה לגביהם תכנית לשיקום מונע בקהילה כתנאי מתנאי צו מבחן או במסגרת תנאי שחרור ממאסר ושהוטל עליהם, בנוסף, גם צו פיקוח: 107:
55 בצו מבחן ובנוסף צו פיקוח (שמ"מ)
52 שחרור על תנאי ובנוסף צו פיקוח (רש"א)

סעיף 25 (ו)(3). מספר עברייני המין שנקבעה לגביהם טיפול תרופתי במסגרת תכנית לשיקום מונע בקהילה: 47.
מתוכם, 21 קיבלו את הטיפול במסגרת מרכז "מעגלים" (גם אם אינם מטופלים בו), והיתר ע"י פסיכיאטר בקהילה.

משך הזמן שנקבע לטיפול התרופתי: אין פירוט בצו.

טיפול אחר שניתן להם באותה תקופה:

22 – טיפול במרכז לטיפול ייעודי בלבד;

12 – מרכז יום;

7 – טיפול בשמ"מ;

5 – הוסטל;

1 – קבוצה לטיפול בעברייני מין באינטרנט

סעיף 25 (ו)(4). מספר עברייני המין שנקבעה לגביהם תכנית לשיקום מונע בקהילה שהורשעו בביצוע עבירת מין נוספת במהלך תקופת השיקום המונע: לא הורשעו במהלך התקופה.
(עם זאת, היו מספר מעצרים: 1 בחשד לעבירת מין נוספת, 1 בחשד לאלמ"ב ו-2 בחשד להפרת צו פיקוח).

סעיף 25 (ו)(5). מספר עברייני המין שהומלצה או נקבעה לגביהם תכנית לשיקום מונע בקהילה שלא התאפשר להם להשתתף בתכנית והסיבות לכך: 60 (בסעיף זה, ההתייחסות היא גם לאסירים שטרם נקבעה עבורם תכנית לשיקום מונע ע"י ועדת שחרורים או ביהמ"ש, אבל הגמ"מ המליץ על תכנית, כלומר מדובר במקרים נוספים על אלה שפורטו עד עתה).
הסיבות:

- 33 – נדחו ע"י ועדת שחרורים (ההמלצה לא התקבלה).
- 12 – סרבו לתכנית המוצעת או חזרו בהם מהסכמתם לתכנית.
- 1 – התקבל אך נעצר לפני שהתחיל את התכנית (אסיר משוחרר).

בנוסף אליהם, היו 14 אסירים משוחררים, שבמהלך שנת 2017 טרם השתלבו בתכנית המוצעת, מהסיבות הבאות:

- 8 – בתהליך קבלה למסגרת
- 6 – נמצאו לא מתאימים לטיפול. הגמ"מ מגבש תכנית חלופית.

סעיף 25 (ו)(6). מספר עברייני המין שנקבעה להם תכנית לשיקום מונע בקהילה ולא השלימו את התכנית: 21.
הסיבות:

- 6 – היעדר שיתוף פעולה/ היעדר התמדה בטיפול.
- 6 – הפרת תנאי הטיפול / הפיקוח.
- 4 – נעצרו במהלך הטיפול.
- 3 – סיבות בריאות (ניתוח בחו"ל, תאונת דרכים ועוד).
- 1 – בהליך הערעור נדון למאסר.
- 1 – אינו פנוי לטיפול בפגיעות בשלב זה.

נתונים ודיווח כללי אודות ההתקדמות ביישום החוק

1. נתונים אודות הפניות של עברייני מין לשירות המבחן למבוגרים ולרשות לשיקום האסיר בשנת 2017:

בשירות המבחן למבוגרים (להלן: שמ"מ) התקבלו בשנת 2017-866 הפניות בגין ביצוע עבירות מין, בשלבים השונים של ההליך הפלילי:
450 הפניות לצורך ביצוע חקירות מעצר;
387 הפניות לצורך ביצוע חקירות לשם הגשת תסקיר לעונש ובחינת אפשרויות הטיפול;
24 הפניות לצורך בחינת הליכים חלופיים (אי העמדה לדין, עיכוב הליכים);
5 הפניות לצורך גיבוש תכנית לשיקום מונע במסגרת צו פיקוח בלבד (ללא צו מבחן).

שירות המבחן הפעיל, בשנה זו, 22 קבוצות לטיפול בעברייני מין, המונחות ע"י קציני מבחן שהם מטפלים ייעודיים, בפריסה ארצית, בתוך שירות המבחן, במסגרת צווי מבחן או פיקוחי מעצר. מתוכן 11 קבוצות לטיפול ייעודי ו-11 קבוצות פסיכו-חינוכיות, המשמשות הכנה לטיפול הייעודי.

ברשות לשיקום האסיר (להלן: רש"א) נבדקו ע"י עובדי הרשות 498 עברייני מין: 336 בבתי סוהר ו-162 אסירים משוחררים בקהילה, במסגרת צו פיקוח. מתוכם, ב-185 מקרים הומלץ על תכניות לשיקום מונע בקהילה.
הרשות לשיקום האסיר הפעילה, בשנה זו, 4 קבוצות ייעודיות לטיפול בעברייני מין בפריסה ארצית.

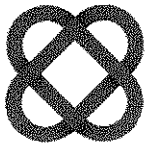
2. דיווח אודות ההתקדמות ביישום פרק השיקום לחוק עד כה:

א. ביסוס פעילותם של המרכזים המורשים לשיקום מונע של עברייני מין בקהילה, אשר הוקמו, ביוזמת משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, ואשר ממומנים ומפוקחים על ידו:

- **מרכז "מעגלים" - מרכז מורשה, הכולל יחידות לשיקום מונע לעברייני מין, על פי מודל הכולל את כל רצף השיקום:**
 - ❖ **מסגרת חוץ ביתית סגורה** – ("הוסטל") – מיועדת ל-24 מטופלים בו זמנית. ההוסטל החל את פעילותו בחודש אוקטובר 2015, ובמהלך שנת 2017 טופלו בו 37 מטופלים (במסגרת החוק ובנוסף לחוק).
 - ❖ **מרכז יום** בשלבים שונים, המיועד ל-50 מטופלים בו זמנית. בשנת 2017 טופלו בו 59 מטופלים בשלבים השונים.
 - ❖ **קבוצות לטיפול ייעודי** ברמות אינטנסיביות שונות. במהלך שנת 2017 התקיימה קבוצה טיפולית אינטנסיבית לטיפול בעברייני מין באינטרנט.
 - ❖ **טיפול תרופתי להפחתת הדחף המיני** לאוכלוסיית המרכז ולעברייני מין נוספים.

- **מרכזים המיועדים למתן טיפול ייעודי בלבד** – קבוצתי ופרטני בקהילה. מדובר כיום (תחילת 2018) ב-10 מרכזים לשיקום מונע, הפרוסים ברחבי הארץ ומספקים מענה לעברייני מין הזקוקים לטיפול ייעודי בקהילה. מרכזים אלה התרבו והרחיבו את פעילותם באופן משמעותי במהלך שנת 2017. ביניהם, גם מרכזים המיועדים לטיפול בעברייני מין עם מוגבלויות שונות, מרכז אחד המיועד לעברייני מין מהמגזר החרדי ו-2 מרכזים בהם ניתן גם מענה בשפה הערבית:

- ❖ מחוז צפון: מרכז "פסגה", "מכון ארגמן", "מרכז אלון מרגלית" ו"חוף הגליל" (האחרון נפתח בחודש דצמבר 2017);
- ❖ מחוז מרכז: "שלום בניך", מרכז "ד"ר נמרוד שני", "מכון ארגמן", מרכז "מרים פרוימוביץ";
- ❖ מחוז ירושלים: "שק"ל";
- ❖ מחוז דרום: "פסגה".

ב. הקמה והפעלה של מסגרת חוץ ביתית לעברייני מין מכורים לסמים או לאלכוהול:

המסגרת נפתחה בחודש מרס 2017, בתוך קהילה טיפולית לנפגעי סמים, בשיתוף עם השירות לטיפול בהתמכרויות במשרדנו. היא מיועדת לטפל ב-10 עברייני מין מכורים בו זמנית. עד עתה טופלו בה 9 מטופלים, במסגרת החוק (תכניות לשיקום מונע) ובנוסף לחוק.

ג. רישוי ופיקוח

כל המרכזים לשיקום מונע שהוקמו, במסגרת החוק, פועלים כיום ברישיון, ונתונים לפיקוח שוטף על ידי מפקחי המשרד שמונו, למטרה זו, מכוח החוק.

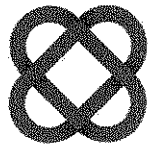
ד. פורום מקצועי בין משרדי לטיפול בעברייני מין במסגרת החוק

כפי שפורט בדו"חות קודמים, מזה מספר שנים, נפגשים אנשי מקצוע ממשרדי הממשלה השונים העוסקים בתחום, במסגרת פורום מקצועי בין משרדי לטיפול בעברייני מין. הפורום, בהובלת שירות המבחן למבוגרים, מלווה את יישום פרק השיקום בחוק, ומסייע בפיתוח ידע ומתן מענים בסוגיות מקצועיות עקרוניות, המתעוררות סביב יישום פרק השיקום בחוק. במהלך שנת 2017, הפורום המשיך לפעול במתכונת זו, ופעילותו ניכרת בשיתופי הפעולה הטובים ובשפה המשותפת הקיימת בין אנשי המקצוע השונים העוסקים בתחום.

ה. הכשרת עובדים נוספים לתפקיד מטפלים ייעודיים מכוח החוק

בימים אלה מסתיים הקורס, השלישי במספר, להכשרת עובדים בנושא אבחון, טיפול ושיקום עברייני מין. הקורס התקיים בביה"ס המרכזי לעובדים בשירותים החברתיים, ביוזמה, באחריות ובמימון שירות המבחן למבוגרים. השתתפו בו כ-30 עובדים, ביניהם קציני מבחן, עובדים מהרשות לשיקום האסיר, עובדים משירות בתי הסוהר וממרכז "מעגלים".

סיכום

כפי שניתן לראות, בשנת 2017 הוקמו מרכזים נוספים לשיקום מונע של עברייני מין בקהילה, הנותנים מענים לצרכים ייחודיים, וכן שולבו במרכזים אלה ובקבוצות בתוך שירות המבחן, יותר ויותר עברייני מין, בפיקוח, ברישוי ובמימון מלא של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

ניתן לראות עלייה של קרוב ל-60% במספר המטופלים במסגרת החוק בלבד, יחסית למספרם בשנה הקודמת.

בבחינה מדוקדקת של הנתונים לשנה זו, בהשוואה לשנה הקודמת, ניתן לראות מספר הולך וגדל של מטופלים המופנים במסגרת צו פיקוח: בשנה זו היו 138 מטופלים במסגרת צו פיקוח בלבד, בהשוואה ל-63 בשנה הקודמת (בד"כ מדובר בעברייני מין אשר שוחררו ממאסר באופן מלא ומתגוררים בקהילה מזה תקופה, אשר פונים בבקשה לקבלת טיפול במסגרת צו הפיקוח).

חשוב לציין את המסגרת החוץ ביתית לעברייני מין מכורים לסמים או לאלכוהול, אשר נפתחה בחודש מרס 2017, ומספקת מענה ייחודי וחדשני לעברייני מין, הזקוקים, במקביל, גם לעבודה אינטנסיבית סביב בעיית ההתמכרות. חשוב גם לציין, כי נפתח השנה מרכז לטיפול ייעודי גם במחוז הדרום, וכי ישנם כיום מרכזים מורשים הנותנים מענה גם בשפה הערבית.

יודגש, כי לכל עבריון מין המעוניין בטיפול ונמצא מתאים, נבנית **תכנית טיפולית אישית**, המותאמת לרמת המסוכנות שלו, לצרכיו, למאפייניו האישיים והתרבותיים וליכולותיו, אשר יכולה לכלול מספר מרכיבים שונים, כגון, טיפול קבוצתי, פרטני, זוגי ומשולב, ברמות אינטנסיביות שונות.

הקושי המרכזי שאנו עדיין מתמודדים עמו, הוא באיתור מבנים מתאימים למסגרות חוץ ביתיות לעברייני מין בקהילה. כפי שהוסבר בעבר, אנו לא מאפשרים הקמה של מסגרות אלה בסמוך לשכונות מגורים או למוסדות חינוך, אך באזורים אחרים (כגון אזורי תעשייה) לא ניתן לקבל אישור למגורים.

קושי זה הוא הסיבה לעיכוב בהקמת המסגרת החוץ ביתית המיועדת לעברייני מין עם אינטליגנציה גבולית, ליקויי למידה, קשיי תפקוד והסתגלות וכן אוטיסטים בתפקוד גבוה. כפי שצוין בדו"חות קודמים, מסגרת זו היתה מתוכננת להיפתח במהלך השנה הקודמת, במבנה מתאים שאותר למטרה זו. לצערנו, בעל הנכס חזר בו מהסכמתו להשכרת הנכס, והדבר גרם לעיכוב נוסף. לאחרונה נמצא מבנה חלופי, ואנו ממתינים להסדרת הנושא סופית במנהל הדיור הממשלתי. בהנחה שהדברים יתנהלו כמובטח, אנו מקווים שניתן יהיה לשפץ את המבנה ולאכלס את המסגרת במהלך שנת 2018.

חשוב לציין, כי גם בהיעדר המסגרת החוץ ביתית הנ"ל (עברייני מין עם מוגבלויות), הדבר אינו מונע את שילובם של עברייני מין אלה בתכניות הקיימות. במקרים אלה, נבנות תכניות שיקום מורכבות יותר, הכוללות טיפול ייעודי באחד המרכזים למתן טיפול ייעודי בלבד, המותאם לאנשים עם צרכים מיוחדים, במקביל למרכיבים נוספים בתכנית, כגון מסגרות בקהילה המיועדות לאנשים עם מוגבלויות, וכן פיקוח אינטנסיבי של יחידת הפיקוח.

כפי שפורט בגוף הדו"ח, בימים אלה עומד להסתיים קורס נוסף להכשרת עובדים לעבודה במסגרת החוק.

בנוסף, ממשיכים שיתופי הפעולה הטובים בין הגורמים במשרדי הממשלה השונים סביב יישום החוק, על מרכיביו השונים. שיתופי פעולה אלה הם חיוניים ביותר, ומאפשרים לנו לעמוד במשימה מורכבת וחשובה זו.

בברכה,

גליה ניב

ממונה על הרישוי לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע ע.מ.
משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

שירות המבחן למבוגרים
ירמיהו 39, מגדלי הבירה, ירושלים
טל. 02-5085855 | פקס. 02-5085968

